

OBSAH

ÚVOD	8
I. Z TEÓRIE SLOVOTVORNEJ MOTIVÁCIE	10
(K. Vužňáková)	
1. <i>Na začiatok niečo chytľavé</i> alebo čo je to slovotvorná motivácia.....	11
2. <i>Prečo sa veľryba volá ryba, keď je to cicavec?</i> – Vnútrotná štruktúra motivovaného slova.....	13
2.1 Slovotvorný význam slova.....	13
2.2 Súbor motivačných a slovotvorných významov v slovenčine ...	16
3. <i>Čo má tvorenie slov spoločné so skladačkami?</i> – Vonkajšia štruktúra motivovaného slova, slovotvorné postupy a slovotvorné prostriedky.....	26
3.1 Slovotvorná štruktúra (forma)	26
3.2 Slovotvorné prostriedky	28
3.3 Slovotvorné postupy	28
3.4 Trunkácia a alternácie	31
4. <i>J. M. Rozwadowski a „sukničkář“</i> – Binárnosť a ternárnosť vonkajšej a vnútornej štruktúry motivovaného slova.....	32
5. <i>O pátraní po rodokmeni a iných skupinách</i> – Slovotvorné útvary a motivačná intencia	35
5.1 Slovotvorné útvary	35
5.1.1 Slovotvorné hniezdo.....	35
5.1.2 Slovotvorné kategórie.....	38
5.2 Motivačná intencia	42
5.3 Funkcie slovotvornej motivácie v slovnej zásobe jazyka.....	45
6. Ako sa vyhnúť chybám pri slovotvornom rozboře.....	47
7. Reflexia (zhŕňame a premýšľame)	49
8. Literatúra	51

II. VÝSKUMNÉ ASPEKTY VZŤAHU DIEŤAŤA A SLOVOTVORBY ...53

1. **Detská okazionálna slovtvorba a slovtvorba orientovaná na dieťa**55
(L. Liptáková)
 - 1.1 *Slová na jedno použitie*
– Okazionalizmy ako výsledok živej slovtvorby55
 - 1.2 *Lepšie je byť prvák ako starák a zomrák*
– Prečo dieťa tvorí nové slová?64
 - 1.3 *Mixér je húkačka, lebo húka* – Možno hovoriť o súvislosti kognitívnych a slovtvorných štruktúr?.....71
 - 1.4 *Viete, kde rastú rýmy?... No predsa na rýmovníkoch!* – Slovtvorne motivované slovo v literárnej tvorbe pre deti78
 - 1.5 Reflexia (zhrňame a premýšľame).....86
 - 1.6 Literatúra88

2. **Dieťa, reč, myslenie**.....92
(K. Vužňáková)
 - 2.1 „*Mamka, namaličkuj syr!*“ – Skúmanie vzťahu detskej reči a myslenia.....92
 - 2.2 *Prečo majú Eskimáci viacero pomenovaní na označenie snehu?*
– Filozofické aspekty slovtvornej motivácie93
 - 2.3 *Ako súvisí slovtvorba s fungovaním psychiky*
– Psycholingvistické aspekty slovtvornej motivácie.....96
 - 2.3.1 Psychické faktory a slovtvorná motivácia.....96
 - 2.3.2 Psychika a vývin detskej reči101
 - 2.4 *Môže vyučovanie slovtvorby ovplyvniť využívanie mozgu?*
– Neurolingvistické aspekty slovtvornej motivácie106
 - 2.5 Reflexia (zhrňame a premýšľame)..... 109
 - 2.6 Literatúra111

3. **Malý slovtvorný slovník**.....112
(K. Vužňáková)
 - 3.1 *Spovednica či spovedelnica? alebo*
Načo je dobré mať slovtvorný slovník?112

3.2	<i>Nekupuj mačku vo vreci!</i> – Ako sme zostavili Malý slovotvorný slovník a na čo by mal slúžiť.....	115
3.2.1	Parametrizácia.....	115
3.2.2	Ukážka Malého slovotvorného slovníka.....	119
3.2.3	Ako možno Malý slovotvorný slovník využiť.....	122
3.3	<i>Knihá či internet?</i> – Elektronická podoba slovníka – Slovotvorné kategórie a detská reč	124
3.4	Reflexia (zhrňame a premýšľame).....	133
3.5	Literatúra.....	134

III. SLOVOTVORNÁ MOTIVÁCIA AKO PROSTRIEDOK REČOVÉHO A KOGNITÍVNEHO ROZVÍJANIA DIEŤAŤA ... 136 (E. Liptáková)

1.	Čo má spoločné <i>Smiechuliak s Machulkom?</i> alebo Ako využiť slovotvornú intuíciu dieťaťa pri stimulovaní jeho reči a myslenia?	137
1.1	Námet na využitie slovotvorných aktivít pri rozvíjaní reči a myslenia detí predškolského veku	145
1.2	Námet na využitie slovotvorných aktivít pri rozvíjaní reči a myslenia detí mladšieho školského veku	149
2.	Obsah a proces rozvíjania slovotvornej kompetencie dieťaťa predškolského a mladšieho školského veku	153
2.1	Slovotvorná kompetencia dieťaťa predškolského veku	155
2.1.1	Ciele a obsah.....	155
2.1.2	Proces	157
2.1.3	Ukážky slovotvorných aktivít.....	158
2.1.4	Výstupy.....	161
2.2	Slovotvorná kompetencia dieťaťa mladšieho školského veku....	162
2.2.1	Didaktické princípy	163
2.2.2	Ciele a obsah.....	170
2.2.3	Proces	172
2.2.4	Ukážky slovotvorných aktivít.....	174
2.2.5	Výstupy.....	184

3. Edukačné využitie Malého slovotvorného slovníka	185
(K. Vužňáková)	
3.1 Príklady na využitie Malého slovotvorného slovníka v primárnom vzdelávaní	185
3.2 Príklady na využitie Malého slovotvorného slovníka v predprimárnom vzdelávaní.....	190
4. Reflexia (zhrňame a premýšľame)	193
5. Literatúra	196
 SUMMARY	 199
 Z posudkov recenzentov.....	 202

IV. WEBOVÁ STRÁNKA UČEBNICE <http://das.unipo.sk>

1. Informácie
2. Malý slovotvorný slovník
(K. Vužňáková)
3. Slovník detských okazionalizmov
(L. Liptáková)